

Předmluva	VII
-----------------	-----

I. kapitola – Teorie a metodologie vzájemných vztahů sportu a práva (úvod do problematiky)	1
---	----------

1. Úvod	1
2. Potřeba zkoumání vzájemných vztahů sportu a práva	1
3. Roviny působení sportu a práva	2
3.1 Grammontův zákon	3
3.2 Johann Huizinga	4
3.3 Hranice vztahů sportu a práva	5
3.3.1. Závislost sportu a práva na obecných společenských podmínkách	6
3.3.2. Vliv a působení jednotlivých oblastí společenského života na sport a právo	7
3.3.2.1. Sport, právo a ekonomika	7
3.3.2.2. Sport, právo a politika	8
3.3.2.3. Sport, právo a filosofie	8
3.3.3. Sport a právo jako regulativní systémy	9
3.3.3.1. Sportovní činnost v užším smyslu	10
3.3.3.1.1. Formy průniku sportovní a právní regulace ...	12
3.3.3.2. Sportovní činnost v širším smyslu	13
3.3.4. Sankční mechanismy sportu a práva	15
3.3.4.1. Typy sankcí	16
3.3.4.2. Průnik sankcí	17
3.3.4.3. Vzájemný vztah disciplinárních a soudních rozhodnutí ..	18
3.3.4.4. Jednotný systém sankcí	19
3.3.4.5. Stupňování sankcí	20
3.3.4.6. Institucionální aparát v oblasti sankcí	21
3.4. Způsoby a metody delimitace sportu a práva	22
3.4.1. Jazyk sportu a práva	22

II. kapitola – Sport	25
-----------------------------------	-----------

1. Úvod	25
2. Nutnost zkoumání pojmové charakteristiky sportu	25
2.1 Přístup legislativy, právní teorie a praxe	25
2.2 Odraz v zahraniční literatuře	26
3. Definice sportu	27
3.1. Definiční cíle	27
3.2. Kategorizace sportů z definičního hlediska	28
3.3. Sportovně-teoretická definiční pojetí	29
3.3.1. Historický exkurs – Jan Amos Komenský	30
3.3.2. Historický exkurs – konec 19. století	30

3.3.3.	Definiční vývoj ve 20. století	30
3.3.3.1.	Pojem sportu v písemnictví 60. a 70. let	31
3.3.3.2.	M. Choutka a vývoj v 80. letech	32
3.3.3.3.	Odras definičních snah v 90. letech	32
3.3.3.4.	Encyklopedická a slovníková literatura	32
3.4.	Juristická a legislativní pojetí	33
3.4.1.	Pozitivní definiční koncepce	33
3.4.1.1.	Německé, francouzské, švýcarské a italské písemnictví v 1. polovině 20. století	33
3.4.1.2.	Definiční vývoj v 60. letech a jeho odraz v písemnictví a legislativě	35
3.4.1.3.	Vývojové trendy v 70. a 80. letech	36
3.4.1.4.	Konec 20. století a současné chápání sportu	37
3.4.2.	Negativní definiční koncepce	39
3.4.3.	Odras definičních snah pojmu „sport“ v českém a slovenském písemnictví 2. poloviny 20. století	40
3.4.4.	Hodnocení právního přístupu k definici sportu	41
3.5.	Sociologické pojetí sportu	42
3.6.	Definiční potřeba pojmu sport	43
3.6.1.	Definiční požadavky	44
3.6.2.	Účelnost definice pojmu sport v právu	44
3.6.3.	Přístup sportovní teorie a práva k definici sportu	45
3.6.4.	Vymezení základního problému	46
3.6.5.	Obsahové a komparativní hledisko	47
3.6.6.	Prvek funkčnosti	47
3.6.7.	Lexikální aspekt a mezioborový průřezový charakter sportu	48
4.	Funkce sportu a práva	49
4.1.	Diferenciace funkcí	49
4.2.	Jednotlivé funkce sportu	49
4.3.	Srovnání funkcí sportu a práva	50
5.	Charakteristické rysy sportu	51
5.1.	Metody přístupu	52
5.2.	Pohybová aktivita jako základní atribut sportu	53
5.3.	Prvek tradice	54
5.4.	Soutěživost	54
5.5.	Další charakteristické rysy sportu	55
6.	Otevřenost dalšího vývoje	56

III. kapitola – Historie a vývoj vzájemných vztahů sportu a práva

1.	Vývoj v preantickém období	59
1.1.	Úsvit lidských dějin	59
1.1.1.	Obecně historická linie	59
1.1.2.	Právní vývoj	60
1.2.	Mezopotámie	60

1.2.1.	Obecná sportovněhistorická linie	60
1.3.	Starověký Egypt	60
1.3.1.	Obecná sportovněhistorická linie	60
1.4.	Právní hodnocení preantického období	61
1.4.1.	Chammurapiho zákony	61
2.	Antická epocha	64
2.1.	Řecký svět	64
2.1.1.	Homér	65
2.1.1.1.	Ílias a Odesseia	65
2.1.2.	Olympijské hry	67
2.1.2.1.	Přístup řeckého práva	68
2.1.3.	Řecká právní nauka v oblasti sportu	69
2.1.3.1.	Drakón a Solón	69
2.1.3.1.1.	Právo na tělesnou kulturu	69
2.1.3.1.2.	Právní posouzení sportovních úrazů	70
2.1.3.2.	Demosthénés a jeho sportovněprávní přínos	70
2.1.3.3.	Platónova vize	71
2.1.3.3.1.	Sportovněprávní aspekt v Ústavě a v pojetí ideálního státu	71
2.1.3.3.2.	Zákony a princip brannosti	72
2.1.3.3.3.	Sportovní úrazy a jejich hodnocení v Platónově myšlení	72
2.1.3.4.	Aristotelés	73
2.1.3.5.	Systém agóge a právo na tělesnou kulturu ve starověké Spartě	73
2.1.3.6.	Právní aspekty sportovních úrazů v řecké praxi	74
2.1.3.6.1.	Případ Arrhachion	75
2.1.3.6.2.	Případ Kleomédes	75
2.1.3.6.3.	Dámoxenos a Kreugás	76
2.1.3.7.	Další sportovně-právní aspekty řeckého období	76
2.1.3.7.1.	Problematika dopingu	77
2.1.3.7.2.	Podplácení a úplatkářství	77
2.1.3.7.2.1.	Leon z Ambrakie	77
2.1.3.7.2.2.	Dionýsios I. a Eupolis	77
2.1.3.7.2.3.	Případ Polyktor	78
2.1.3.7.2.4.	Případ Kalippos	78
2.1.3.7.3.	Profesionalizace sportu	78
2.1.4.	Hodnocení řecké epochy v oblasti sportu a práva	79
2.2.	Římské impérium	80
2.2.1.	Historické souvislosti	80
2.2.2.	Římská právní kultura v oblasti sportu	81
2.2.2.1.	Vztah státu a sportu v Římě	81
2.2.2.2.	Římské právo a sportovní úrazy	83
2.2.2.2.1.	Lex Aquilia	83
2.2.2.2.1.1.	Případy těžké atletiky	84
2.2.2.2.1.2.	Případ nebezpečného holení	85

	2.2.2.2.1.3. Případ hozeného oštěpu	86
	2.2.2.2.2. Trestnost sportovních úrazů mimo rámec Aquiliova zákona	88
2.2.3.	Gladiátorské hry	91
	2.2.3.1. Právní aspekt úrazů a usmrcení	91
	2.2.3.2. Závazkové aspekty v gladiátorských vztazích	91
	2.2.3.3. Gladiátorské hry a římská legislativa	92
2.2.4.	Hodnocení římské éry	93
2.3.	Sport a právo ve středověkém světě	93
	2.3.1. Rytířský stav a nástup turnajů	94
	2.3.2. Vztah církve k tělesným aktivitám	94
	2.3.2.1. Církev a turnaje	94
	2.3.2.2. Právní aspekty turnajů z pohledu kanonického práva – učení <i>res licita</i> a <i>res illicita</i>	95
	2.3.3. Normovanost rytířských turnajů	96
	2.3.4. Turnaje a světské právo	96
	2.3.5. Středověké právo a „sportovní“ aktivity městské populace	97
	2.3.6. Další sportovněprávní aspekty středověkého vývoje – exkurs	98
	2.3.7. Sportovní úrazy a jejich právní regulace	98
	2.3.7.1. Sportovní úrazy z pohledu světského práva	98
	2.3.7.2. Sportovní úrazy a kanonické právo	99
	2.3.7.2.1. Případ nedbalého slepce	99
	2.3.7.2.2. Ludi permissi a dekretalisté	101
	2.3.7.2.3. Rozhodovací pravomoc papeže	103
	2.3.7.3. Hodnocení středověkého vývoje	103

IV. kapitola – Právo jako nástroj regulující sportovní vztahy

1.	Vymezení teoretických hranic problému	105
2.	Autonomie sportu	106
	2.1. Autonomie sportu a Zauliho koncepce	107
	2.2. Faktická autonomie sportu na právu	109
	2.3. „Nebezpečí přílišného zprávnění“ sportu	110
	2.3.1. Koncepce S. Gardinera	110
	2.3.2. Pojetí J. Hory a S. Jędrucha	110
	2.3.3. A. Kijowski	111
	2.3.4. H. Latz	111
3.	Vhodnost právní regulace sportovních vztahů	111
	3.1. Zauliho teorie	111
	3.2. Koncepce Edwarda Graysona	112
	3.3. Hodnocení Zauliho a Graysonovy koncepce	113
	3.4. Míra právní ingerence práva do sportu	115
4.	Legal Minefield jako důsledek průniku práva do sportu	116
	4.1. Vztah „sportovních soudů“ a „řádné justice“	117
	4.1.1. Hranice soudní kontroly	117

4.1.2.	Alternativy řešení	119
4.1.3.	Možnosti řešení v literatuře	119
4.1.4.	Dvůr sportovní arbitráže	120
4.2.	Mezinárodněprávní aspekt a koncepce J. A. R. Nafzigersa	120
4.3.	Sportovní úrazy ve světle vztahu „sportovních soudů“ a řádné justice ..	122
4.3.1.	Sportovní úrazy a trestní právo	123
4.3.2.	Civilněprávní aspekt	124
4.4.	Rozsah vzájemných vztahů sportu a práva z hlediska právní regulace ..	126
4.4.1.	Vztah sportu a práva k přírodě a životnímu prostředí	126
4.4.2.	Komeracionalizace sportu	127
4.5.	Metody a formy právní regulace sportovních vztahů	129
4.5.1.	Konkrétní nástroje právní regulace	129
4.5.1.1.	Stát jako subjekt regulující sportovní vztahy	130
4.5.1.1.1.	Nástroje intervence	130
4.5.1.1.1.1.	Nástroje kontroly a veřejné podpory	131
4.5.1.1.1.2.	Politické nástroje	132
4.5.1.1.1.3.	Základní principy vztahů mezi veřejnoprávními institucemi a sportovním hnutím	132
4.5.1.1.2.	Meze intervence	133
4.5.1.2.	Praktická aplikace práva ve sportu	134
4.5.1.3.	Funkčnost právní regulace sportu	135
4.5.1.3.1.	Institucionální garance	135
4.5.1.3.2.	Úroveň právní úpravy	136
4.5.1.3.3.	Právní vědomí jako nástroj spolupůsobící na právní regulaci sportu	137
5.	Závěr	139
V. kapitola – Sportovní právo		141
1.	Pojem sportovního práva	141
2.	Odras a uplatnění sportovního práva ve světovém písemnictví	141
2.1.	Předválečné období – exkurs	142
2.2.	Historické intermezzo vývoje zemí východního bloku v 50. letech 20. století	142
2.3.	Koncepce B. Zauliho	143
2.4.	Polská doktrína sportovního práva	143
2.5.	Český a slovenský vývoj	144
2.6.	Odras sportovního práva v anglickém písemnictví 80. let	145
2.7.	Sportovní právo a jeho vývoj v 90. letech	146
2.7.1.	Pozitivistický přístup P. Jolidona	146
2.7.2.	Otec britského sportovního práva E. Grayson	147
2.7.3.	Odmítavý přístup C. Woodhouse	147
2.7.4.	Reprezentanti sportovního práva v 90. letech	147

2.7.4.1. Koncepce J. Barnese	147
2.7.4.2. Australská doktrína 90. let – H. Opie	148
2.7.4.3. Mezinárodní sportovní právo a J. A. R. Nafziger	148
3. Koncepce sportovního práva	149
3.1. Obsahová klasifikace sportovního práva	149
3.2. Pojmová opodstatněnost sportovního práva	153
3.3. Sportovní právo jako právní odvětví	153
4. Principy sportovního práva	154

VI. kapitola – Prameny sportovního práva

1. Pojmová neohraničenost problematiky	159
2. Potřeba zkoumání „pramenů“ sportovního práva	160
3. Jednotlivé kategorie pramenů sportovního práva	160
3.1. Legislativa a sportovní legislativa	160
3.2. Judikatura soudů	161
3.3. Sportovní normy	162
3.4. Institucionální informační mechanismy	162
3.4.1. Konstituování národních aktivit v kontinentálním právním systému – exkurs	163
3.4.2. Anglo-americký systém práva a institucionalizace sportovního práva	163
3.4.3. Institucionalizace sportovního práva a mezinárodní aspekt	164
3.5. Sportovněprávní písemnictví	165
3.5.1. Sportovněprávní monografická literatura	165
3.5.2. Sportovněprávní publicistika	165
3.5.3. Osobnosti sportovního práva	166
4. Česká republika a její přínos	167

VII. kapitola – Sportovní legislativa

1. Společenská východiska vzniku sportovní legislativy	169
2. Právo na sport	169
2.1. Odraz práva na sport v mezinárodních dokumentech	170
2.1.1. Evropská charta sportu pro všechny	170
2.1.2. Mezinárodní Charta tělesné výchovy a sportu	171
2.1.3. Evropská charta sportu (1992)	171
2.2. Konstituční právo	172
2.2.1. Pojem a význam konstitučního práva	172
2.2.2. Vývoj konstitučního práva v zemích Evropské unie	172
2.2.2.1. Španělsko	173
2.2.2.2. Řecká republika	173
2.2.2.3. Republika Portugalsko	173
2.2.2.4. Další evropské země s tzv. konstitučním sportem – exkurs	174

2.2.3.	Země střední a východní Evropy	175
2.2.3.1.	Jednotlivé středo- a východoevropské země	175
2.2.3.2.	Vývoj v SSSR a Rusku	176
2.3.	Nekonstituční sport	177
3.	Sportovní legislativa v užším smyslu	178
3.1.	Intervenční model	179
3.1.1.	Uplatnění intervenčního pojetí ve Španělsku	179
3.1.2.	Portugalský model	179
3.1.3.	Intervenční pojetí a nekonstituční stát – Francie	180
3.1.4.	Organizace sportu v Kanadě – exkurs	181
3.1.5.	Země bývalého tzv. „východního“ bloku	181
3.1.5.1.	Slovenská republika	181
3.1.5.2.	Maďarský a bulharský vývoj	182
3.1.5.3.	Sportovní legislativa v Rumunsku	183
3.1.5.4.	Polsko	183
3.1.5.5.	Intervenční systém a sportovní legislativa v Rusku	184
3.1.6.	Hodnocení intervenčního modelu	184
3.2.	Liberální model	185
3.2.1.	Státy se základním zákonem o sportu	185
3.2.2.	Liberální státy se sportovní legislativou bez základního zákona o sportu	187
3.2.3.	Státy bez speciální sportovní legislativy	187
3.2.4.	Srovnání intervenčního a liberálního modelu	188
4.	Rozsah a působení sportovní legislativy	189
4.1.	Opatření ochranného charakteru	190
4.2.	Opatření povzbuzujícího charakteru	190
4.3.	Represivní složka sportovní legislativy	191
5.	Tvorba sportovně-normativních aktů	191
5.1.	Cíl, metody a prostředky sportovní legislativy	192
5.2.	Koncepce sportovní legislativy	192
5.3.	Institucionální zabezpečení a organizační struktura	193
5.4.	Požadavek právnícké terminologie	193
5.5.	Principy sportovní legislativy	194
6.	Sportovní legislativa a vývoj v České republice	194
6.1.	Ústavní vývoj	194
6.2.	Sportovní legislativa do roku 1990	195
6.2.1.	Období I. republiky	196
6.2.2.	Poválečný vývoj	197
6.2.2.1.	Právní podklad poválečných změn – zákon č. 187/1949 Sb	197
6.2.2.2.	Koncepční změny v 50. letech	198
6.2.2.3.	Hodnocení poválečného vývoje	199
6.3.	Sportovní legislativa po roce 1990	200
6.4.	Vývoj v letech 1990–2000	201
6.4.1.	Vládní přístup k otázkám sportu	201
6.4.2.	Zákon o ochraně olympijských symbolik a návrh zákona o sportu	201

6.1.4.1.1.	Skutkové okolnosti případu	224
6.1.4.1.2.	Právní analýza případu	224
6.1.4.2.	Bosman	225
6.1.4.2.1.	Skutkové okolnosti případu	226
6.1.4.2.2.	Právní analýza případu	228
6.1.4.2.2.1.	Volný pohyb pracovníků a úprava sportovních sdružení	229
6.1.4.2.2.2.	Národnostní doložky	230
6.1.4.2.3.	Časový účinek rozsudku	231
6.1.4.2.4.	Lokální účinek rozsudku	231
6.1.4.2.5.	Osobní účinek rozsudku	232
6.1.4.2.6.	Důsledky rozhodnutí ve věci Bosman	232
6.1.4.2.7.	Hodnocení rozhodnutí ESD ve věci Bosman	234
6.1.4.2.7.1.	Hlavní aspekty rozhodnutí	235
6.1.5.	Uznání diplomů	236
6.1.5.1.	Případ Heylens versus UNECTEF	237
6.1.5.1.1.	Skutkové okolnosti případu	237
6.1.5.1.2.	Právní závěry Evropského soudního dvora	237
6.1.5.1.3.	Důsledky rozhodnutí ve věci Heylens	238
6.2.	Právo podnikání, svoboda usazování a poskytování služeb	240
6.2.1.	Případ Deliège	241
6.2.1.1.	Východiska případu	241
6.2.1.2.	Předložené otázky	241
6.2.1.3.	Případ C – 51/96	242
6.2.1.4.	Případ C – 191/97	242
6.2.1.5.	Rozhodnutí Soudního dvora o přípustnosti uvedených otázek	242
6.2.1.5.1.	Výklad čl. 59 smlouvy	243
6.2.1.5.2.	Ospravedlňující důvody	244
6.2.1.6.	Hodnocení rozhodnutí Evropského soudního dvora ve věci Deliège	245
6.3.	Sport a hospodářská soutěž Evropské unie z hlediska vzájemné slučitelnosti	246
6.3.1.	Pojem podnik a sport	247
6.3.2.	Problematika transferů	249
6.3.2.1.	Mezinárodní a vnitrostátní transfery	249
6.3.2.1.1.	Transferová politika v 90. letech	249
6.3.2.2.	Transfery a lhůty	250
6.3.2.3.	Případ Lehtonen	250
6.3.2.3.1.	Skutkové okolnosti případu a hlavní řízení	251
6.3.2.3.2.	Právní základ	252
6.3.2.3.3.	Existence překážky bránící svobodnému pohybu pracovních sil a její opodstatnění	252
6.3.2.3.4.	Hodnocení rozhodnutí ESD ve věci Lehtonen	253
6.3.3.	Další sportovněprávní oblasti dotýkající se soutěžního práva	254

6.4. Volný pohyb zboží	255
6.5. Volný pohyb kapitálu	256
6.6. Závěr	256
Závěr	259
Resumé	260
Seznam literatury	261